

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě – pobočka v Olomouci rozhodl samosoudkyní
JUDr. Martinou Radkovou ve věci

žalobkyně: **A. a. s., IČO X**
sídlem K U. 170, X P.
zastoupená advokátem JUDr. Robertem Kučerou
sídlem Dukelských hrdinů 471/29, 170 00 Praha

proti
žalovanému: **Krajský úřad Zlínského kraje**
sídlem třída Tomáše Bati 21, 761 90 Zlín

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 6. 9. 2021, č. j. X, ve věci přestupku

takto:

I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 6. 9. 2021, č. j. X, **se zrušuje** a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.

II. Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobkyni náhradu nákladů řízení ve výši 7 114 Kč do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám JUDr. Roberta Kučery, advokáta se sídlem Dukelských hrdinů 471/29, 170 00 Praha.

Odůvodnění:

1. V projednávaném případě jsou **jádrém sporu otázka, zda žalobkyni svědčí liberační důvody a dále otázka, zda městský úřad učinil nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku předtím, než zastavil řízení o přestupku řidiče vozidla a vyvodil odpovědnost žalobkyně jakožto provozovatelky vozidla.**
2. Žalovaný napadeným rozhodnutím zamítl odvolání žalobkyně proti rozhodnutí Městského úřadu Rožnov pod Radhoštěm (dále jen „městský úřad“) ze dne 7. 7. 2021, č. j. X, kterým byla žalobkyni uložena pokuta ve výši 1 700 Kč za přestupek podle § 125f odst. 1 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách

některých zákonů (zákon o silničním provozu), ve znění účinném ke dni spáchání přestupku (dále jen „ZSP“ nebo „zákon o silničním provozu“), a toto rozhodnutí potvrdil.

3. Přestupku se měla žalobkyně dopustit tím, že nezajistila, aby při užití vozidla registrační značky X (dále jen „vozidlo“), jehož byla žalobkyně v době skutku dle centrálního registru vozidel zapsanou provozovatelkou, byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla provozu na pozemních komunikacích stanovená ZSP.
4. Tím žalobkyně porušila § 10 odst. 3 ZSP, neboť dne 6. 7. 2020 v 8.09 hodin na pozemní komunikaci mimo obec Rožnov pod Radhoštěm, Ostravská 307, silnice č. I/58 ve směru jízdy na Rožnov pod Radhoštěm, kde je nejvyšší dovolená rychlost 50 km/h stanovena místní úpravou provozu, blíže nezjištěný řidič řídil vozidlo a jel rychlostí nejméně 62 km/h (po odečtu tolerance 3 km/h), tedy překročil nejvyšší dovolenou rychlost mimo obec o nejméně 12 km/h. Uvedeným jednáním řidič porušil § 4 písm. c) ZSP. Toto jednání vykazovalo znaky přestupku podle § 125c odst. 1 písm. f) bod 4 ZSP.
5. **Žalobkyně v žalobě** namítala, že vozidlo prodala, podala žádost o změnu vlastníka a provozovatele vozidla první pracovní den po prodeji a městskému úřadu to doložila. Žalobkyně městskému úřadu na výzvu k úhradě určené částky a sdělení jména řidiče doložila smlouvu o prodeji vozidla. Žalobkyně namítala, že zde jsou liberační důvody, protože vozidlo bylo použito proti její vůli. Žalobkyně nemohla řidiči ve spáchání přestupku nijak zabránit.
6. Žalobkyně namítala, že správní orgány rezignovaly na postih skutečného viníka a nevyužily všech možností (pokuta, předvedení se zahájením řízení o přestupku atd.). Tím zmařily možnost postihnout za přestupek řidiče vozidla.
7. **Žalovaný ve vyjádření k žalobě** setrval na závěrech napadeného rozhodnutí, liberační důvody zde nejsou; ty nejsou naplněny podáním jakékoli žádosti, ale jen takové, která splňuje náležitosti podle § 8 a násl. zákona č. 56/2001 Sb., o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích a o změně zákona č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla), ve znění zákona č. 307/1999 Sb., ve znění účinném ke dni spáchání přestupku (dále jen „zákon č. 56/2001 Sb.“); jinak by nebyl naplněn účel registru vozidel a údaje v něm uvedené by nebyly přesné a úplné. Podání žádosti o zápis změny provozovatele vozidla bez potřebných náležitostí, právně vadnou, pouze jednostranně, bylo od žalobkyně neobezřetné a účelové, tím spíše, když se s obdobnými situacemi setkává pravidelně. Jde o zneužívání práva a vyhýbání se odpovědnosti za přestupek provozovatelky vozidla.
8. Protože městský úřad znal totožnost údajného řidiče vozidla, zahájil s ním řízení o přestupku, ale výzvu k podání vysvětlení ani oznámení se mu nepodařilo doručit a důkazy o spáchání přestupku tímto řidičem městský úřad neměl. Z ničeho nelze usuzovat, že vozidlo řídil jedinež kupující. Označený řidič neposkytl žádnou součinnost a podle žalovaného obviněného nelze předvést, protože jeho neúčast na jednání je realizací práva odepřít výpověď. Označený řidič není povinen vypovídat, jako je tomu u svědka. Výpověď obviněného si nelze vynutit. Proto městský úřad zastavil řízení o podezření ze spáchání přestupku označeným řidičem J. L.
9. **Žalobkyně v replice** zdůraznila, že žalovaný nepochopil fungování činnosti žalobkyně. Není reálné ani ekonomicky udržitelné požadovat po žalobkyni, aby plnila funkci orgánů

veřejné moci a zákazníka umravňovala a dohlížela na plnění jeho povinností. U žalobkyně se nejedná o zneužívání práva. Pokud nový vlastník nepodá žádost o přepis vozidla, jde o přestupek.

10. **Krajský soud v Ostravě – pobočka v Olomouci přezkoumal** napadené rozhodnutí podle § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále „s. ř. s.“), v mezích žalobních bodů a při přezkoumání rozhodnutí soud vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalovaného (§ 75 odst. 1 a 2 s. ř. s.).
11. Soud ze **správního spisu** zjistil, že žalobkyně k výzvě k úhradě určené částky či sdělení jména řidiče městskému úřadu napsala, že vozidlo prodala panu J. L., bytem X a doložila kupní smlouvu (a k odporu proti příkazu pak plnou moc a žádost o zápis změny provozovatele vozidla). Označený řidič J. L. podle vrácené výzvy k podání vysvětlení nemá na uvedené adrese schránku. Na uvedené adrese označený řidič nepřevzal ani oznámení o zahájení řízení. Proto městský úřad řízení o přestupku řidiče zastavil podle § 86 odst. 1 písm. c) zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich.
12. **Městský úřad v rozhodnutí o přestupku** ze dne 7. 7. 2021 uvážil, že ověřil v evidenci obyvatel adresu označeného řidiče. Ta byla stejná jako v kupní smlouvě. Městský úřad výzvu k podání vysvětlení považoval za doručenou, ačkoli na zadní straně obálky bylo uvedeno, že adresát nemá schránku a adresát je na uvedené adrese neznámý. Městský úřad považoval jediné, ač neúspěšné, doručení výzvy k podání vysvětlení za naplnění podmínky učinění nezbytných kroků ke zjištění pachatele přestupku a v rozhodnutí uzavřel, že šlo o reálnou snahu.
13. Žalovaný v **napadeném rozhodnutí** v bodě 19 popsal, že městský úřad se pokusil vést řízení s řidičem, kterého označila žalobkyně, ale zastavil řízení, protože nezjistil žádné důkazy o spáchání přestupku řidičem vozidla, neměla je ani žalobkyně. Nový vlastník vozidla J. L. si poštu nepřebíral a jiný závěr nebyl možný.
14. Žalovaný k liberačnímu důvodu odkázal zejména na to, že provozovatelem vozidla je osoba takto zapsaná v registru vozidel, podaná žádost o přepis vozidla nebyla úplná a postup žalobkyně byl riskantní a v rozporu s její prevenční povinností.
15. Krajský soud dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.
16. Lichá je námitka, že **správní orgány pominuly liberační důvod**. Ten měl spočívat v tom, že žalobkyně podala žádost o změnu provozovatele vozidla, což městskému úřadu sdělila a doložila nepodepsanou žádostí.
17. Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu (dále jen „NSS“) č. j. 9 As 346/2019-28, k žádosti o zápis změny vlastníka silničního vozidla v registru silničních vozidel podle § 8a odst. 1 zákona č. 56/2001 Sb., o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích, je nutné doložit také protokol o evidenční kontrole silničního vozidla, který není starší než 30 dní, a zelenou kartu vydanou podle zákona č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla, není-li silniční vozidlo vyřazeno z provozu [§ 8 odst. 4 písm. a) body 2 a 3 zákona č. 56/2001 Sb.]. Totéž platí pro zápis změny provozovatele vozidla (§ 9 odst. 2 ZSP).
18. Žalobkyně správním orgánům ani soudu nedoložila, že by podala řádnou žádost o změnu vlastníka a provozovatele vozidla, včetně citovaného protokolu a zelené karty, ani to, že by příslušný správní orgán žádosti žalobkyně vyhověl. Naopak, správní orgány zjistily

Shodu s prvopisem potvrzuje M. N.

z registru vozidel, že žalobkyně byla vedena jako provozovatelka vozidla ke dni spáchání předmětného přestupku. Bylo na žalobkyni, aby při převodu vlastnického práva k silničnímu vozidlu (a ideálně ještě před ním) jednala přiměřeně odpovědně a obezřetně tak, aby mohla splnit svou zákonnou povinnost požádat o zápis změny vlastníka a provozovatele se všemi náležitostmi, a vyhnula se tak případným negativním důsledkům spojeným s tím, že údaj v registru neodpovídá skutečnosti (srov. rozsudek NSS č. j. 1 As 318/2018-41, č. 3917/2019 Sb. NSS).

19. Soud shledal jako důvodnou námitku, že **městský úřad neučinil nezbytné kroky** ke zjištění pachatele přestupku řidiče spočívajícího v překročení nejvyšší dovolené rychlosti ve smyslu § 125f odst. 5 ZSP, podle kterého „obecní úřad obce s rozšířenou působností přestupek podle odstavce 1 projedná, pouze pokud učinil nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku, jehož znaky porušení povinností řidiče nebo pravidel provozu na pozemních komunikacích vykazuje, a a) nezahájil řízení o přestupku a věc odložil, protože nezjistil skutečnosti odůvodňující zahájení řízení proti určité osobě, nebo b) řízení o přestupku zastavil, protože obviněnému z přestupku nebylo spáchání skutku prokázáno“.
20. V daném případě žalobkyně na výzvu k úhradě určené částky 600 Kč tuto částku nezaplatila. Bylo třeba zjistit skutečnosti rozhodné pro zjištění řidiče vozidla v době spáchání přestupku. Žalobkyně uvedla na výzvu městského úřadu jméno řidiče s uvedením jeho adresy, e-mailu a telefonu. Výzvu k podání vysvětlení se označenému řidiči na jeho adresu nepodařilo České poště, a. s., doručit, protože nemá schránku. Stejně dopadly pokusy o doručení oznámení o zahájení řízení a usnesení o zastavení řízení.
21. Ačkoli dle konstantní judikatury (zejména dle rozsudku NSS č. j. 8 As 110/2015-46) nelze po správních orgánech vyžadovat „rozsáhlé kroky směřující k určení totožnosti přestupce“, v posuzované věci městský úřad učinil pouze dva kroky, a to neefektivní, neúčelné. Pouze jedenkrát zaslal výzvu k podání vysvětlení řidiči, kterého označila žalobkyně. I když v doložené kupní smlouvě je uvedeno číslo mobilního telefonu a e-mail označeného řidiče, městský úřad se vůbec nepokusil údajného řidiče na základě těchto údajů kontaktovat. Městský úřad neučinil ani jiné kroky, které by mohly vést ke zjištění řidiče vozidla v době spáchání přestupku. Označenému řidiči se nepodařilo doručit výzvu k podání vysvětlení a neexistenci schránky na jeho adrese osvědčily údaje na zadní straně obálek oznámení o zahájení řízení a usnesení o zastavení řízení.
22. Za takové situace je třeba, aby správní orgán učinil další kroky ke zjištění řidiče vozidla v době spáchání přestupku překročením nejvyšší dovolené rychlosti. Je na správním uvážení městského úřadu, jaké kroky zvolí. Podstatné je, aby měly smysl. Vodítkem může být například věc posuzovaná Krajským soudem v Hradci Králové, kde soud neshledal jako dostatečné dvojí bezvýsledné zaslání výzvy označenému řidiči do jeho datové schránky (srov. rozsudek č. j. 32 A 6/2021-66, body 37-39). Proto městský úřad opatřil údaje z živnostenského rejstříku, z evidence České kanceláře pojistitelů, od příslušné okresní správy sociálního zabezpečení, kde zjistil další korespondenční adresu, kontaktoval údajného řidiče telefonicky a zjistil funkčnost datové schránky. Ač neúspěšně, učinil správní orgán teprve pak podle rozhodnutí žalovaného o odvolání i podle rozsudku soudu dostatečné nezbytné kroky ve smyslu § 125f odst. 5 ZSP.
23. V posuzované věci bylo na městském úřadu, aby provedl další smysluplný úkon ke zjištění řidiče vozidla a nerezignoval na jeho zjištění při první obtíži s doručováním (srov. rozsudky NSS č. j. 9 As 260/2018-21 nebo č. j. 2 As 346/2018-22). Jak správní soudy

poukázaly vícekrát ve svých rozsudcích, nabízí se zejména možnost zjistit jinou doručovací adresu nebo jiný kontakt na označeného řidiče.

24. Důkazní břemeno leží na správním orgánu [srov. usnesení rozšířeného senátu NSS č. j. 5 As 126/2011-68, podle kterého „v řízení o přestupku postupuje správní orgán tak, aby byl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu potřebném pro rozhodnutí o přestupku (§ 3 správního řádu z roku 2004)“]. Jde o správní trestání a správní orgán má povinnost prokázat skutkový stav nade vší rozumnou pochybnost (viz rozsudek NSS č. j. 2 As 46/2005-55) a také rozlišit jednání, které je účelové, obchází zákon nebo je zneužitím práva. Žalovaný v napadeném rozhodnutí neshledal, že by žalobkyně jednala účelově, obstrukčně či zneužívala právo. Proto je na místě učinit v posuzovaném správním řízení nezbytné kroky ke zjištění řidiče vozidla v době spáchání shora citovaného přestupku.
25. V posuzované věci se výzva k podání vysvětlení vůbec nedostala do dispoziční sféry označeného řidiče vozidla J. L., a už vůbec nedošlo k situaci, kdy by tento řidič na výzvu reagoval odmítnutím podání vysvětlení, doznáním nebo jiným způsobem.
26. Závěrem soud shrnuje, že městský úřad neučinil nezbytné kroky ke zjištění řidiče vozidla a pachatele přestupku a jeho postup byl formalistický. Nezbytnými kroky podle § 125f odst. 5 ZSP jistě zákonodárce neměl na mysli pouze formální úkon, který postrádá smysl a je zcela bezúčelný. Městský úřad nevyvinul veškeré úsilí, které po něm bylo možné požadovat, aby zjistil skutečnosti, které by odůvodnily zahájení řízení proti novému vlastníku vozidla a údajnému řidiči, i když obdržel od žalobkyně kontaktní údaje – adresu, telefonní číslo a e-mail. Namísto toho se omezil pouze na jeden způsob kontaktování údajného řidiče vozidla a zaslal mu jen jednu výzvu k podání vysvětlení, kterou však nebylo možné doručit. Účel § 125f odst. 5 ZSP dle soudu nebyl tímto postupem městského úřadu naplněn. Označený řidič nebyl řidičem, který žije v zahraničí, aby stačilo zaslání jedné výzvy (srov. rozsudek NSS č. j. 4 As 450/2019-36). K takovému postupu nebyl podle zjištěného skutkového stavu důvod.
27. Správní orgány v dalším řízení učiní nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku spočívajícího v překročení nejvyšší dovolené rychlosti ve smyslu § 125f odst. 5 ZSP tak, aby jejich postup nebyl pouze formální a tím postrádal smysl.
28. Z výše uvedených důvodů soud napadené rozhodnutí žalovaného zrušil pro vady řízení a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení ve smyslu § 78 odst. 1 a 4 s. ř. s. V dalším řízení je žalovaný shora podaným právním výkladem podle § 78 odst. 5 s. ř. s. vázán.
29. Soud přiznal úspěšné žalobkyni náhradu nákladů řízení podle § 60 odst. 1 s. ř. s. V řízení o žalobě byla žalobkyně zastoupena advokátem až před vydáním rozsudku. Soud zjistil ze spisu, že advokát učinil ve věci jeden úkon právní služby, kterým bylo převzetí a příprava zastoupení na základě smlouvy o poskytnutí právních služeb [§ 11 odst. 1 písm. a) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif)]. Za provedený úkon právní služby náleží advokátovi mimosmluvní odměna ve výši 3 100 Kč [§ 9 odst. 4 písm. d) ve spojení s § 7 bodem 5 advokátního tarifu], která se zvyšuje o paušální náhradu hotových výdajů ve výši 300 Kč (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu). Repliku soud nepožadoval a nebyla účelná, nepřinesla do věci nic nového. Za jeden úkon právní služby tedy advokátovi náleží 3 400 Kč. Vzhledem k tomu, že advokát žalobkyně je plátcem daně z přidané hodnoty, náleží k nákladům řízení ve výši 3 400 Kč podle § 57 odst. 2 s. ř. s. částka, která odpovídá sazbě daně 21 % a

kteřá činí 714 Kč. Soud přiznal úspěšné žalobkyni dále náhradu zaplaceného soudního poplatku 3 000 Kč. Žalovaný je povinen zaplatit žalobkyni k rukám advokáta náklady řízení ve výši 7 114 Kč do 30 dnů ode dne právní moci rozsudku. Ve zkráceném znění rozsudku, který soud vyvěsil na úřední desce, nebyl započten do náhrady nákladů řízení jeden úkon právní služby, proto ho soud uvedl ve výroku úplného znění rozsudku a vysvětlil postup v odůvodnění rozsudku, aniž by zřejmou chybu přenesl do úplného znění a vydal opravné usnesení (v souladu s usnesením Nejvyššího soudu sp. zn. 33 Cdo 2435/2010).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **je možno** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od jeho doručení k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně.

Olomouc 31. března 2023

JUDr. Martina Radkova v. r.
samosoudkyně